

Kontrolní závěr z kontrolní akce

16/07

Peněžní prostředky určené na zahlazování následků hornické činnosti v podniku DIAMO, státní podnik

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2016 pod číslem 16/07. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ Ing. Hana Hykšová.

Cílem kontroly bylo prověřit systém poskytování, čerpání a použití peněžních prostředků určených na zahlazování následků hornické činnosti v podniku DIAMO, státní podnik.

Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob v období od února 2016 do srpna 2016. Kontrolovaným obdobím bylo období od roku 2006 do 2015, v případě věcných souvislostí i období předcházející.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále také „MPO“),

Ministerstvo financí (dále také „MF“),

DIAMO, státní podnik (dále také „státní podnik DIAMO“ nebo „státní podnik“).

Námítky proti kontrolním protokolům nebyly podány.

Kolegium NKÚ na svém XIV. jednání, které se konalo dne 14. listopadu 2016, **schválilo** usnesením č. 7/XIV/2016 **kontrolní závěr** v tomto znění:

I. Úvod

Kontrola byla zaměřena na poskytování prostředků státního rozpočtu na zahlazování následků hornické činnosti (dále také „ZNHČ“) Ministerstvem průmyslu a obchodu a Ministerstvem financí a na poskytování prostředků ze zvláštního účtu¹ Ministerstva financí státnímu podniku DIAMO a na jejich užití.

Kontrolované osoby a jejich působnost

DIAMO, státní podnik, je právnickou osobou zapsanou v obchodním rejstříku. Jeho postavení a právní poměry se řídí zákonem č. 77/1997 Sb.² Organizačními jednotkami jsou ředitelství se sídlem ve Stráži pod Ralskem a čtyři odštěpné závody – Těžba a úprava uranu se sídlem ve Stráži pod Ralskem; Správa uranových ložisek se sídlem v Příbrami; GEAM se sídlem v Dolní Rožínce a ODRA se sídlem v Ostravě-Vítkovicích. Hlavní činností státního podniku je kromě ZNHČ i těžba, výroba, odbyt uranu, správa skládek a odbyt dalších souběžných produktů při likvidaci starých zátěží.

Ministerstvo průmyslu a obchodu je ústředním orgánem státní správy mimo jiné pro tvorbu jednotné surovinové politiky, využívání nerostného bohatství, těžbu, úpravu a zušlechťování ropy a zemního plynu, tuhých paliv, radioaktivních surovin a rud. MPO jako zakladatel státního podniku DIAMO poskytuje tomuto podniku na ZNHČ peněžní prostředky z kapitoly 322 – *Ministerstvo průmyslu a obchodu* (dále také „kapitola 322 – MPO“).

Ministerstvo financí je ústředním orgánem státní správy, který převzal na základě zákona č. 178/2005 Sb. a č. 179/2005³ Sb. od 1. ledna 2006 majetek a závazky Fondu národního majetku České republiky (dále jen „FNM“). Výnosy z prodeje privatizovaného majetku a zisk z účasti státu v obchodních společnostech lze mimo jiné použít v souladu s rozhodnutím vlády k úhradě nákladů a podpoře investičních a neinvestičních akcí spojených s nápravou škod způsobených na životním prostředí těžbou nerostů a na revitalizaci dotčených území. Tyto prostředky jsou vedeny na zvláštním účtu MF a nejsou součástí státního rozpočtu. V letech 2006 až 2015 na základě deseti usnesení vlády ČR hradilo MF ze zvláštního účtu státnímu podniku DIAMO výdaje na ZNHČ. MF je rovněž správcem kapitoly 397 – *Operace státních finančních aktiv* (dále také „kapitola 397 – OSFA“), ze které poskytlo peněžní prostředky státnímu podniku na ZNHČ v roce 2008.

Kontrolovaná problematika

Zákon č. 44/1988 Sb.⁴ ve znění účinném od května 2006 stanoví, že u dolů a lomů, kde jediným vlastníkem je stát a byly v rámci restrukturalizace uhelného, uranového a rudného průmyslu

¹ Prostředky FNM, které přešly na stát, jsou spolu s finančními prostředky z výnosu prodeje privatizovaného majetku a ze zisku z účasti státu v obchodních společnostech vedeny MF na zvláštních účtech a nejsou součástí státního rozpočtu.

² Zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku.

³ Zákon č. 178/2005 Sb., o zrušení Fondu národního majetku České republiky a o působnosti Ministerstva financí při privatizaci majetku České republiky (zákon o zrušení Fondu národního majetku); zákon č. 179/2005 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zrušení Fondu národního majetku České republiky.

⁴ Zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon).

zařazeny vládou do koncepce útlumu uhelného, uranového a rudného hornictví, a nebylo proto možné vytvořit rezervu na sanaci a rekultivaci a rezervu na zahlazování důlních škod, nebo nebylo možné tyto rezervy vytvořit v dostatečné výši, hradí tyto náklady v potřebné výši stát prostřednictvím rozpočtové kapitoly své příslušné organizační složky, v tomto případě prostřednictvím MPO. ZNHČ ve státním podniku DIAMO se po věcné stránce týkalo jednak zátěží po uhelném a rudném hornictví (zejména likvidace povrchových objektů, rekultivace odvalů a čerpání, čištění a nakládání s důlními vodami a plyny, revitalizace území, zajištění monitorování oblastí) a dále uranového hornictví (výstavba a provoz technologických zařízení pro vyvedení kontaminovaných roztoků z podzemí, jejich zpracování na využitelné suroviny, dekontaminace odkaliště, likvidace důlních děl, povrchových areálů, odvalů a provoz neutralizačně dekontaminačních stanic, čistíren a monitoring území).

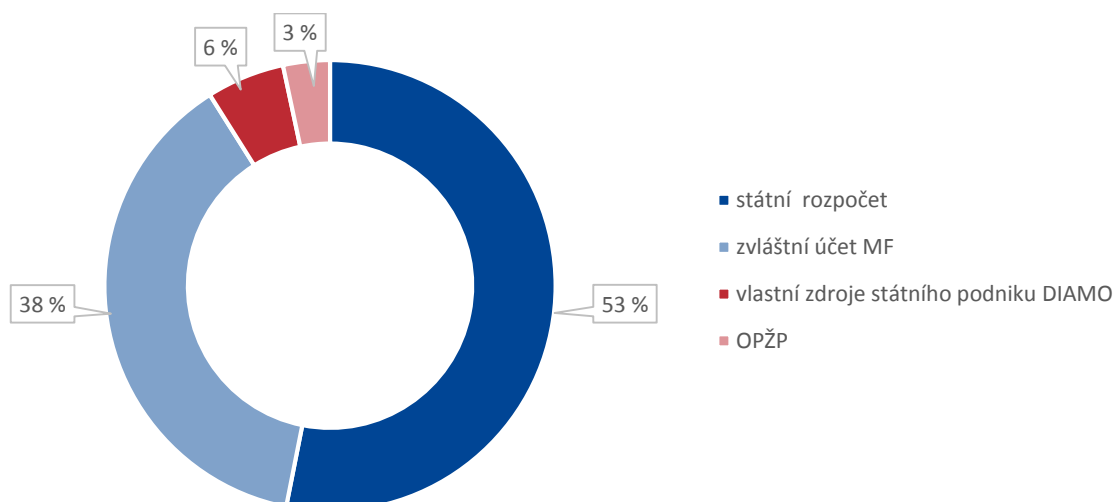
Útlum hornictví v České republice byl zahájen již v 90. letech minulého století. Vláda ČR od té doby přijala řadu usnesení, kterými schválila koncepce, programy a informace o útlumu těžby uranu, rudného a uhelného hornictví a postupy zahlazování následků hornické činnosti včetně výše státních peněžních prostředků určených k tomuto účelu v jednotlivých letech.

Útlumový program uranového průmyslu zahájený v roce 1996 a postup sanace chemické těžby uranu ve Stráži pod Ralskem má charakter plošné likvidace všech těžebních a úpravárenských kapacit s následným zahlazením negativních projevů těžby a úpravy uranové rudy na životní prostředí. V rámci útlumového programu uranového hornictví jsou prostředky vynakládány na likvidační a sanační akce, ekologické investice určené na základě usnesení vlád k zabezpečení realizace sanace chemické těžby na Českolipsku, dále na sociální opatření, což je soubor nákladů na krytí sociálního a zdravotního zabezpečení zákonných nároků bývalých i stávajících pracovníků v uranovém průmyslu, a v neposlední řadě na investice na podporu útlumu uranového hornictví pro zajištění útlumového programu těžby a zpracování uranu.

Státní podnik DIAMO v kontrolovaném období uhradil výdaje na ZNHČ z prostředků státního rozpočtu (kapitola MPO a kapitola MF), zvláštního účtu MF a z vlastních zdrojů v celkové výši 36 802 mil. Kč a MF uhradilo ze zvláštního účtu výdaje ve výši 59,31 mil. Kč za supervizi a oponentní posudek. Účelnost a hospodárnost byla ověřena u vybraného vzorku výdajů ve výši 1 146,5 mil. Kč.

Státnímu podniku byly dále poskytnuty prostředky z operačního programu *Životní prostředí* ve výši 1 292 mil. Kč, které nebyly předmětem kontroly NKÚ.

Graf č. 1 – Prostředky poskytnuté státnímu podniku DIAMO na zahlazování následků hornické činnosti a jeho vlastní zdroje

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Shrnutí a vyhodnocení skutečností zjištěných při kontrole

V letech 2006 až 2015 bylo na zahlazování následků hornické činnosti vynaloženo nejméně 36 861 mil. Kč⁵ a je předpoklad, že do konce celého procesu v roce 2042 bude vynaloženo ještě cca 45 767 mil. Kč.

Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že systém ZNHČ je funkční. Na vybraném vzorku výdajů v hodnotě 1 146,5 mil Kč nebylo kontrolou zjištěno neúčelné či neekonomické užití peněžních prostředků. Nicméně byly zjištěny tři případy netransparentního postupu MF, které uzavřelo písemné smlouvy s dodavateli v hodnotě 0,676 mil. Kč dodatečně, tj. až po provedení příslušných činností.

Kontrolou bylo ověřeno, že vlivem ZNHČ dochází k postupnému snižování hodnoty majetku, se kterým má státní podnik právo hospodařit. Ani jeden z projektů likvidace včetně jejich aktualizací nebyl zatím do doby kontroly ukončen, protože na základě průběžného vyhodnocování postupu ZNHČ byly stanoveny další potřebné práce.

MPO a MF uplatnily odlišný přístup při kontrole procesu ZNHČ. MPO kontrolu zajistilo vlastními kapacitami. MF, které nemá ve své kompetenci předmětnou odbornou problematiku a ZNHČ financuje z důvodu správy zvláštního účtu, najalo externí firmy za účelem provedení tzv. supervize.

⁵ Částka nezahrnuje prostředky Evropské unie poskytnuté státnímu podniku DIAMO z OPŽP, které nebyly předmětem kontroly.

NKÚ dále upozorňuje na následující skutečnosti a rizika, která mohou ohrozit zajištění financování zahlazování následků hornické činnosti nebo mohou celý proces prodražit a prodloužit:

- Potřeba peněžních prostředků a doba na ZNHČ stanovená v aktualizovaných projektech likvidace je jen kvalifikovaný odhad, který se může změnit např. z důvodu změn technologií a postupů vyvolaných neočekávanými vlivy, přehodnocením cílových hodnot parametrů sanace nebo na základě výsledků monitoringu. V důsledku toho může být potřeba peněžních prostředků vyšší, než uvádí příslušná usnesení vlády a smlouva uzavřená mezi státním podnikem a MF.
- Po ukončení likvidačních, sanačních a rekultivačních prací budou v některých lokalitách nadále pokračovat činnosti spojené s čištěním a čerpáním vod a post-sanačním monitoringem. Náklady na tyto činnosti nejsou součástí platných aktualizovaných technických a sociálních projektů likvidace (dále také „aktualizované projekty likvidace“ nebo „ATSPL“) a nebyly dosud vyčísleny.
- Nedostatek prostředků státního rozpočtu na ZNHČ je řešen částečným financováním ze zvláštního účtu MF. Existuje však riziko nedostatku prostředků i na tomto účtu, protože příjmy účtu závisí zejména na dividendách společnosti ČEZ, a.s., a významnou část výdajů účtu tvoří převod prostředků do státního rozpočtu na krytí deficitu důchodového systému a úhrady závazků státu za odstraňování ekologických škod vzniklých před privatizací podniků, které mohou v budoucnu narůstat.
- Vlastní zdroje státního podniku, tj. výnosy z těžby a prodeje uranu, které činily pouze 6 % všech výdajů, jsou omezené a mají trvale klesající tendenci.

III. Podrobnější informace ke zjištěným skutečnostem

1. Vymezení zahlazování následků hornické činnosti po věcné, finanční a časové stránce

Zahlazování následků hornické činnosti státní podnik DIAMO realizuje podle technických a sociálních projektů likvidace (dále také „projekty likvidace“ nebo „TSPL“) a jejich aktualizací – aktualizovaných technických a sociálních projektů likvidace, které jsou konkretizovány ročními programy zahlazování následků hornické činnosti a souhrnnými projekty provozních prací.

MPO do doby ukončení kontroly schválilo u státního podniku DIAMO deset projektů likvidace a k nim celkem 31 aktualizací. Aktualizované projekty likvidace obsahovaly zejména zhodnocení dosavadního časového a věcného průběhu zahlazování a jeho financování, popis dalšího věcného a časového postupu a potřebu finančních prostředků pro další období v cenové úrovni roku zpracování projektu včetně uvedení zdrojů financování. Uvedené dokumenty MPO schvalovalo a jejich plnění kontrolovalo. Ani jeden z projektů likvidace včetně aktualizací nebyl do doby kontroly ukončen.

Při aktualizacích projektů likvidace dochází také k úpravě předpokládané doby ukončení zahlazování. Následující tabulka uvádí přehled termínů ukončení ZNHČ podle původních TSPL z roku 2006 a nových termínů upravených na základě aktualizace TSPL provedené v roce 2010.

Tabulka č. 1 – Přehled termínů ukončení ZNHČ

Označení TSPL (ATSPL)	Termín ukončení ZNHČ podle původních prvních TSPL	Termín ukončení ZNHČ podle posledních platných ATSPL
SUL Příbram		
Uranové hornictví	2030	2023
Mydlovary	2036	2024
Západní Čechy	2015	2018
Rudy	2019	2028
Břemena	2007	2024
TÚU Stráž pod Ralskem	2040	2042
GEAM Dolní Rožínka		
Uranové hornictví	2021	2021
Rudné hornictví	2021	2021
Uhelné hornictví	2021	2021
Odra Ostrava	2032	2032

Zdroj: MPO.

Termíny pro dokončení zahlazování v TSPL byly ovlivněny řadou faktorů a v ATSPL byly předpoklady dokončení zahlazování v jednotlivých lokalitách upraveny podle dosažené skutečnosti. Například byla výrazně prodloužena předpokládaná doba realizace SUL Příbram – Břemena, což MPO zdůvodnilo rozšířením břemen, tj. zařazením nových lokalit a s tím spojeným nárůstem množství zpracovávaných důlních vod. U odštěpného závodu TÚU Stráž pod Ralskem došlo k prodloužení termínu o dva roky, a to v důsledku zpřísnění cílových hodnot parametrů sanace.

Kontrolou bylo ověřeno, že od roku 2006 dochází k postupnému snižování hodnoty majetku, se kterým má státní podnik DIAMO právo hospodařit, např.:

- V roce 2006 byla hodnota majetku ve výši 10 436 mil. Kč a v roce 2016 ve výši 8 738 mil. Kč, a to i přestože státní podnik DIAMO mj. pořídil komplex sanačních technologií s celkovou hodnotou 3 982 mil. Kč.
- Počet provozovaných areálů z celkového počtu 92 areálů v r. 2006 klesl na 51 areálů v r. 2016.
- Počet zasažených pozemkových parcel a jejich rozloha klesla od roku 2006 do roku 2016 o 1 924 parcel s rozlohou 1 549 ha z důvodu jejich postupné rekultivace.
- Počet evidovaných vrtů 16 649 určených k likvidaci v roce 2006 klesl o 1 359 vrtů, tj. na 15 290, v roce 2016 s tím, že bylo zlikvidováno celkem 1 603 vrtů a přírůstek 244 vrtů tvořily nové a dohledané vrty.

Peněžní potřeba na zajištění optimálního průběhu ZNHČ ve státním podniku DIAMO bude podle platných aktualizovaných projektů likvidace ještě od roku 2016 do konce zahlazování (do roku 2042) celkem 45 767 mil. Kč, z toho 26 955 mil. Kč (59 %) si vyžádá likvidace těžby a úpravy uranu v oblasti Stráže pod Ralskem. Potřeba peněžních prostředků uvedená v projektech likvidace a jejich aktualizacích je předpokládanou hodnotou a postupně se na základě analýz rizik a aktualizací TSPL mění. V původních deseti TSPL, které byly v následujících letech upravovány, byla potřeba peněžních prostředků od počátku do konce procesu ZNHČ stanovena na 65 835 mil. Kč. Od roku 1993 do roku 2015 bylo na proces ZNHČ ze státního rozpočtu a zvláštního účtu MF již poskytnuto 56 400 mil. Kč a potřeba peněžních prostředků

na následující období 2016–2042 je v aktualizovaných TSPL stanovena na dalších 45 770 mil. Kč.

Rozdíly mezi potřebou uvedenou v aktualizovaných projektech likvidace a skutečnou potřebou peněžních prostředků jsou způsobeny např. růstem cen (potřeby v projektech jsou v cenách z doby jejich zpracování), vyvolanými změnami technických řešení, nutností realizace ověřovacích prací, výsledkem monitoringu a nerealizováním plánovaných prací. Dosud odhadovaná potřeba peněžních prostředků a doba zahlazování hornické činnosti se tak může v budoucnu změnit. Významný vliv na potřebu peněžních prostředků a dobu zahlazování může mít i změna hodnot cílových parametrů sanace v lokalitě Stráže pod Ralskem, které byly dosud stanoveny jako prozatímní.

Dále budou po ukončení likvidačních, sanačních a rekultivačních prací pokračovat v jednotlivých lokalitách další činnosti spojené s čištěním a čerpáním vod a post-sanačním monitoringem. Náklady s tím spojené nejsou součástí platných aktualizovaných projektů likvidace a podle MPO zatím nebyly odhadnuty.

2. Financování zahlazování následků hornické činnosti

Následující tabulka uvádí přehled peněžních prostředků, které státnímu podniku DIAMO v letech 2006 až 2015 poskytlo MPO a MF a které státní podnik na ZNHČ vyčerpal (včetně vlastních zdrojů státního podniku).

Tabulka č. 2 – Peněžní prostředky v letech 2006 až 2015

(v mil. Kč)

Poskytovatel/zdroj financování	Peněžní prostředky poskytnuté státnímu podniku DIAMO	Peněžní prostředky vyčerpané státním podnikem DIAMO
MPO – kapitola 322 – MPO	20 401	20 325
MF – kapitola 397 – OSFA	80	80
Zvláštní účet MF	14 625	14 239
	35 106	34 644
Vlastní zdroje státního podniku DIAMO	-	2 158
Celkem		36 802

V letech 2006 až 2015 státní podnik DIAMO vynaložil na zahlazování celkem 34 644 mil. Kč, které získal z prostředků státního rozpočtu od MPO a MF a ze zvláštního účtu MF. K tomu dále použil vlastní zdroje ve výši 2 158 mil. Kč. Část prostředků zvláštního účtu MF určených na zahlazování následků hornické činnosti ve státním podniku DIAMO použilo MF, a to ve výši 59,31 mil. Kč, na úhradu přímo svým smluvním partnerům za oponentní posudek k aktualizovanému projektu likvidace těžby a úpravy uranu v oblasti Stráže pod Ralskem a za supervizi procesu zahlazování.

Státní rozpočet

MPO v materiálech a informacích do vlády opakovaně konstatovalo, že rozpočtované prostředky v kapitole 322 – *Ministerstvo průmyslu a obchodu* neodpovídaly potřebám zahlazování následků hornické činnosti. K tomu uvádělo negativní důsledky nedostatku

prostředků jako je prodlužování a prodražování procesu (např. způsobené vlivem trvalých nákladů na energii, ostrahu, údržbu objektů či nekontinuitou sanačních prací). Rovněž upozorňovalo na riziko možného porušování zákonů (např. vodní a horní zákon), riziko vzniku ekologické havárie a ohrožení bezpečnosti obyvatel. Zároveň ale MPO konstatovalo, že k žádným haváriím ani škodám nedošlo.

Ze státního rozpočtu byly prostředky poskytovány jednak na technickou část ZNHČ, tj. na práce související přímo s dosažením požadovaného stavu v postižených oblastech a plánovanými technickými opatřeními, a dále na soubor sociálních a zdravotních opatření, kterými jsou řešeny společensko-ekonomické a zdravotní dopady útlumu hornictví. Z celkového objemu čerpaných prostředků činily výdaje z kapitoly MPO na sociální a zdravotní výdaje⁶ 54,2% (11 069,64 mil. Kč) a na odstranění následků hornické činnosti či předcházení ekologických havárií bylo použito 45,8%, tj. 9 255,19 mil. Kč.

Nedostatek peněžních prostředků na technickou část zahlazování MPO částečně pokrývalo z prostředků určených na mandatorní sociálně zdravotní výdaje v rozpočtu kapitoly 322 – *Ministerstvo průmyslu a obchodu*. V případě, že státní podnik nespotřeboval část prostředků určených na mandatorní sociálně zdravotní výdaje, MPO mu je ponechalo na realizaci technické části zahlazování.

Zvláštní účet MF

Další prostředky poskytovalo státnímu podniku Ministerstvo financí ze zvláštního účtu, a to na základě usnesení vlády ČR schvalovaných do roku 2011 ve většině případů pro příslušný rok. Od roku 2012 vláda ČR schvaluje pro řešení důsledků po chemické těžbě uranu v oblasti Stráže pod Ralskem použití prostředků zvláštního účtu MF na tříleté období, což umožňuje proces ZNHČ v této lokalitě lépe plánovat a realizovat.

Podíl výdajů zvláštního účtu MF na celkových výdajích na ZNHČ ve státním podniku DIAMO v letech 2006 až 2015 činil 38 %. Celková potřeba peněžních prostředků do roku 2042 se odhaduje na 45 767 mil. Kč. Vzhledem k nedostatku prostředků ve státním rozpočtu je zahlazování následků hornické činnosti ve státním podniku DIAMO závislé na prostředcích ze zvláštního účtu MF. V této souvislosti je třeba poukázat na riziko nedostatku disponibilních prostředků také na zvláštním účtu MF, a to zejména z následujících důvodů:

- Stav zvláštního účtu MF závisí z 91 % na příjmech z dividend z majetkové účasti státu ve společnosti ČEZ, a.s. (dividenda za rok 2015 činila 12 700 mil. Kč), což znamená, že pokles těchto dividend by výrazně ovlivnil stav prostředků zvláštního účtu MF.
- Připisování dividend na účet probíhá až ve třetím čtvrtletí příslušného roku. Např. stav disponibilních prostředků pro zahlazování následků hornické činnosti ve státním podniku DIAMO byl k 20. dubnu 2016 ve výši 3 547 mil. Kč.
- Mohou se zvýšit i ostatní výdaje zvláštního účtu MF, kterými jsou zejména převod prostředků do státního rozpočtu na krytí deficitu důchodového systému (65 % v roce 2014,

---

⁶ Dotaci na sociálně zdravotní výdaje poskytuje MPO státnímu podniku DIAMO na základě zákona č. 154/2002 Sb., o financování některých sociálně zdravotních dávek horníků, a usnesení vlády ČR ze dne 12. listopadu 2003 č. 1128, o *Programu dokončení restrukturalizace uhelného hornictví*. Jedná se např. o zvláštní zdravotní příspěvek horníkům, doplatek do průměrného výdělku, odškodnění pracovních úrazů a nemocí z povolání, o náhradu za ztrátu výdělku.

72 % v roce 2015) a krytí závazků státu za odstraňování ekologických škod vzniklých před privatizací podniků (22 % v roce 2014, 16 % v roce 2015).

Vlastní zdroje státního podniku DIAMO

Státní podnik DIAMO se podílel na financování zahlazování následků hornické činnosti vlastními zdroji jen cca z 6 %. Přesto je třeba upozornit na skutečnost, že vlastní zdroje podniku budou dále ovlivněny ztrátou výnosů z těžby uranu v důsledku uzavírky uranového dolu Rožná v Dolní Rožínce v roce 2017. Navíc samotné výdaje související s ukončením této těžby MPO odhadlo na 333 mil. Kč.

3. Účelnost a hospodárnost vynaložených prostředků zahlazování následků hornické činnosti

Kontrolou u státního podniku DIAMO byly ověřeny výdaje na technickou část zahlazování, výdaje na pořízení automobilů, výpočetní techniky, zajištění analýzy rizik a supervize v celkové hodnotě 1 146,5 mil. Kč. Kontrolou tohoto vzorku nebylo zjištěno nevhodné nakládání s peněžními prostředky ani jejich použití na jiný než stanovený účel. Avšak při kontrole prostředků ve výši 59,31 mil. Kč, které byly určeny také na zahlazování následků hornické činnosti a které MF použilo samo na úhrady za zpracování oponentního posudku a supervizi procesu zahlazování, byly zjištěny tři případy, kdy MF uzavřelo smlouvy s dodavateli následně až po provedení příslušných činností, a to po třech, sedmi a jedenácti měsících. Uvedený postup MF nebyl průkazný a nezajistil transparentní nakládání s peněžními prostředky ze zvláštního účtu MF ve výši celkem 676 tis. Kč (288 tis. Kč; 198 tis. Kč; 190 tis. Kč).

4. Kontrola prostředků poskytnutých na zahlazování následků hornické činnosti

MPO zajišťovalo v letech 2006 až 2015 dostatečnou kontrolu čerpání a užití peněžních prostředků, které poskytlo státnímu podniku DIAMO na zahlazování následků hornické činnosti vlastními pracovníky prostřednictvím pravidelných kontrolních dnů a prostřednictvím samostatných kontrol. Kontrolních dnů se kromě zástupce MPO účastnili i zástupci MF, MŽP, státního podniku DIAMO a supervizora. MPO prověřovalo plnění projektů likvidace a jejich aktualizací, plnění ročních programů zahlazování následků hornické činnosti, souhrnných projektů provozních prací, rozhodnutí o poskytnutí dotace včetně podmínek čerpání a užití dotace a jejich změn, zadání a průběh výběrových řízení, financování akcí a technický průběh prací v terénu. Při kontrolách byly zjištěny jen formální nedostatky, které byly v průběhu kontrol odstraněny.

MF nemá věcnou problematiku ZNHČ ve své kompetenci, a proto kromě účasti na kontrolních dnech nekontrolovalo vlastními kapacitami užití poskytnutých peněžních prostředků po věcné stránce. Za účelem kontroly prostředků poskytnutých státnímu podniku na základě obou smluv (9 404,76 mil. Kč) uzavřelo MF smlouvy se třemi externími firmami na zajištění supervizní činnosti. Kontrolu užití prostředků poskytnutých státnímu podniku ze zvláštního účtu MF (5 220 mil. Kč) na základě usnesení vlády bez smluvního podkladu a 80 mil. Kč poskytnutých Ministerstvem financí z kapitoly 397 – *Operace státních finančních aktiv* provádělo průběžně MPO, supervize byla zajištěna státním podnikem a zástupci MF se účastnili pravidelných kontrolních dnů. MF při kontrole poskytnutých prostředků postupovalo

v souladu se smlouvami⁷ č. 247 a č. 254 uzavřenými se státním podnikem, zásadami o čerpání a kontrole poskytnutých prostředků⁸ a směrnicí č. 3/2004⁹.

V letech 2006 až 2015 MF uhradilo externím firmám za provedení supervizní činnosti zahlazování následků hornické činnosti ve státním podniku DIAMO celkem 59,12 mil. Kč z prostředků zvláštního účtu. K tomu státní podnik v souladu se smlouvou uzavřenou s MF a zásadami užití a čerpání prostředků zvláštního účtu zajistil externí supervizi a uhradil za její provedení 34,09 mil. Kč.

---

⁷ Smlouva č. 247, o úhradě nákladů na likvidaci ekologické zátěže po chemické těžbě uranu ve Stráži pod Ralskem, a smlouva č. 254, o úhradě nákladů a výdajů spojených s řešením důsledků po chemické těžbě uranu a souvisejících činnostech v oblasti Stráže pod Ralskem.

⁸ Zásady čerpání a kontroly užití finančních prostředků uvolněných z výnosů prodeje privatizovaného majetku a zisku z účasti státu v obchodních společnostech, a to na úhradu nákladů vynaložených na odstraňování ekologických škod v podniku DIAMO, státní podnik.

⁹ Směrnice FNM a MŽP pro přípravu a realizaci zakázek řešících ekologické závazky při privatizaci.

Seznam zkratk

ATSPL	<i>Aktualizovaný technický a sociální projekt likvidace</i>
FNM	Fond národního majetku
MF	Ministerstvo financí
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
OPŽP	operační program <i>Životní prostředí</i>
OSFA	<i>Operace státních finančních aktiv</i>
GEAM Dolní Rožínka	odštěpný závod GEAM
ODRA Ostrava	odštěpný závod ODRA
SUL Příbram	odštěpný závod Správa uranových ložisek
TÚU Stráž pod Ralskem	odštěpný závod Těžba a úprava uranu
TSPL	<i>Technický a sociální projekt likvidace</i>
ZNHČ	zahlazování následků hornické činnosti